

اتاق بازرگانی کارآمد باید چگونه باشد؟

اتاق بازرگانی در سراسر کشور باید نهادی چابک، ضد رانت، از نظر مالی شفاف و به لحاظ سازمانی کارآمد باشد

مجتبی بهاروند

در ارتباطات لازم میان بخش‌های مختلف اقتصادی با یکدیگر اتاق بازرگانی نقشی اساسی ایفا می‌کند. در واقع، این نهاد مهم اقتصادی می‌تواند با حفظ استقلال خود و عدم تبدیل به ابزار سیاسی یا به‌کارگیری متخصصان و صاحبان اندیشه و آخرین فناوری‌ها رابطه سودمندی با گروه‌های ذی نفع براساس مقررات و قوانین کشوری برقرار کند تا بتواند در شکوفایی و توسعه پایدار بنگاه‌های اقتصادی مفید واقع شود.

تقویت توان کارشناسی

یکی از اصول اولیه در بهبود وضعیت مدیریتی در این نهاد مهم چه در شهرستان‌ها و چه در تهران افزایش توان کارشناسی است. این مسئله بسیار حائز اهمیت است که بدانیم بهبود روابط بخش‌های اقتصادی کشور با یکدیگر نیازمند کار کارشناسی تمام‌وقت است. ارکان اتاق بازرگانی به ویژه در شهرستان‌ها می‌توانند با انجام پژوهش‌های علمی، نظر سنجی‌های متنوع و آزمون جامعه آماری فعالان اقتصادی نیازها، مطالبات و دغدغه‌های اعضا را شناسایی کرده و در جهت رفع موانع آن اقدام کنند. رفع این موانع بدون شک به افزایش مشارکت خواهد رسید. به بیانی دیگر وقتی اعضا شاهد رسیدگی و گشایش در مشکلات خود باشند انگیزه بیشتری برای تقویت خرد جمعی و مشارکت در تشکلهای تخصصی، انجمن‌ها و اتحادیه‌ها نشان خواهند داد.

از یاد نبریم که وجود اعضایی که حاضر به صرف وقت، تحقیق و مطالعه در موضوعات مختلف مطرح در اتاق نباشند اصولاً فایده‌ای در بر نخواهد داشت. در این سال‌ها شاهد بودیم به خاطر ناکارآمدی توان کارشناسی اتاق به شدت تضعیف شده و اصولاً اتاق بازرگانی نقش مشورتی خود را از دست داده و صرفاً به نهادی فرمایشی یا نمایشی تبدیل شده بود.

ارتقا توان کارشناسی اتاق بازرگانی بدون شک تأثیر برجسته‌ای در اجرای قانون «بهبود فضای کسب‌وکار» خواهد

داشت. ضرورتی که برای سال‌های بسیار به عنوان مهم‌ترین دغدغه از زبان فعالان اقتصادی و اعضای اتاق‌های بازرگانی سراسر کشور شنیده می‌شد اما متأسفانه نه تنها در بهبود آن ترتیب اثری داده نشد بلکه به عنوان نمونه در موضوع خاموشی‌های واحدهای صنعتی و تولیدی در شهر نیشابور به صورت گسترده‌ای خود را نشان داد.

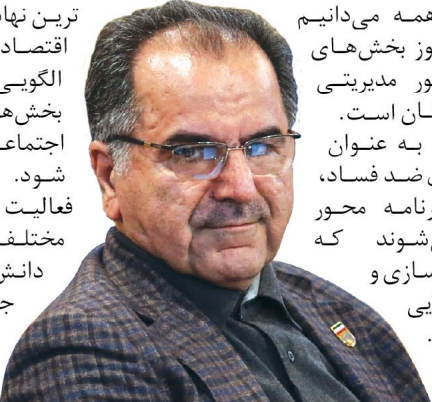
بنابراین بهبود فرآیندهای نظارتی، عملیاتی، تقویت ارتباطات، ارائه اطلاعات دقیق، گزارش‌های آماری مستند، آگاهی‌رسانی عمومی نسبت به اخبار و تحولات مهم اقتصادی رؤس اصلی افزایش توان کارشناسی هستند.

بحران شکاف جنسیتی و توجه به جوانان

اتاق بازرگانی در سراسر کشور باید

متأسفانه شکاف جنسیتی در جامعه ما سبب شده است که نیمی از جامعه نتوانند توانایی‌ها و استعداد فراوان خود را بروز دهند. به این سبب با مشکلات بیشمار نیز روبه‌رو هستند. اتاق بازرگانی آینده باید تبدیل به محلی برای حل این مضلات گردد و به عنوان یکی از قدیمی‌ترین نهادهای اجرایی در اقتصاد ایران می‌بایست

الگویی برای سایر بخش‌های اقتصادی و اجتماعی در این زمینه شود. فعالیت در زنجیره‌های مختلف صنعت نیازمند دانش تخصصی و چند جانبه‌گرایی است. به زبانی ساده‌تر

سید حسن هاشمی

باور به اتاق شیشه‌ای و شفافیت

۱۰ نکته‌آماری برای دهمین انتخابات

ما در ائتلاف پیشگامان تحول با اعتقاد به شفافیت و باور به تأثیر مثبت آن در تشکیل هیات نمایندگان متشکل از افراد متخصص، این تحلیل‌های مستند را ارائه می‌کنیم:

حق طبیعی همه شرکت‌کنندگان در انتخابات اتاق بازرگانی استان خراسان رضوی است که به آمارهای کلیدی خانه صنفی خود دسترسی داشته و از آن مطلع باشند.

دلیل عقب ماندگی اتاق بازرگانی از تحولات روز اقتصادی و اجتماعی

سید مهدی مدنی بجنستانی

گسترش اقتصاد فنآور و نوآور در کشورهای توسعه یافته جهان، جزو بدیهیات است. به طوری که در این کشورها بحث بر سر حمایت از آنها نیست بلکه به این نتیجه رسیده‌اند که توجه ویژه به موضوع نوآوری، حیاتی و زیربنایی است. به ویژه درباره کشورهای که منابع طبیعی ندارند و حتی آنهایی که به این منابع دسترسی دارند نیز توجه زیادی را به این موضوع معطوف کرده‌اند.

تفکر سیستمی دانش بنیان

در کشور ما حدود یک دهه است که موضوع دانش بنیان مطرح شده و از نظر وضعیت خاصی که در کشور داریم، توجه‌ها جزئی نگرانه است. ما باید این مسئله را به یک تفکر سیستمی تبدیل کنیم اما در اصل ماجرا این تفکر باید به یک نگرش گسترده در جامعه تبدیل شود و حمایت و کمک دولتی و توجه ویژه بخش خصوصی از الزامات این اتفاق است. اکنون مشکل بزرگ ما علاوه بر محدودیت حمایت‌های دولتی نگاه بخش خصوصی به دانش بنیان ها است.

هم اکنون دولتی‌ها و خصولتی‌ها ۷۰ تا ۸۰ درصد اقتصاد را در دست دارند و مابقی اقتصاد کشور در اختیار بخش خصوصی است در حالی که هیچ کدام از این بخش‌ها به این موضوع اعتقادی نداشته‌اند. در چند سال اخیر این مسأله جدی‌تر شد و در حال عبور از مر حله حمایت‌های جزئی به سمتی هستیم که هم توجه به گروه‌های دانش بنیان بیشتر شده و هم شرکت‌های بزرگ به این فکر افتادند که باید از آن حمایت کنند.

بخش خصوصی در کل دنیا با اتاق بازرگانی شناخته می‌شود و هرکس که ایده‌ای دارد در آنجا مطرح می‌کند و در حقیقت اتاق‌های بازرگانی، نهادی بین المللی هستند و با توجه به وضعیت اتاق‌های بازرگانی در دنیا و معادل آنها در ایران، بنده معتقدم که راه تحول در بخش خصوصی از مسیر اعتبار اتاق بازرگانی است. اعتباری که در سال‌های اخیر به شدت ضربه خورده و باید فکری جدی برای بازیابی آن کرد. همان گونه که قانون نیز، انسجام و همگرا کردن بخش خصوصی را به اتاق بازرگانی سپرده است! حمایت دولتی به کمک مقداری جسارت و مدیریت نوآورانه، اقتصاد دانش بنیان را رقم می‌زند و اگر دانش بنیان‌ها به اتاق‌های بازرگانی راه پیدا کنند می‌توانند تحولی در اتاق بازرگانی رقم زنند. به همین خاطر، حضور شرکت‌های دانش بنیان در ترکیب هیات نمایندگان و کمیسیون‌های اتاق‌های بازرگانی سراسر کشور بسیار ضروری است.

صنعت برق، انرژی و دانش بنیان نیازمند، نمایندگان شایسته است

در دوره پیشین، افراد مختلف به ترکیب نمایندگان ورود پیدا کردند و در این دوره، احتمال می‌دهم تعداد بیشتری وارد این حوزه شوند. من معتقدم که مجموعه شرکت‌های دانش بنیان باید در تخصص‌ها و دسته‌های مختلف هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی، نماینده داشته باشند و برای راهیابی به این هیئت تلاش کنند. اگرچه، با توجه به اتفاقاتی که به خصوص در موضوع تأیید صلاحیت‌ها، لیست‌های انتخاباتی و امکانات اطلاع رسانی در این دوره افتاده کار سختی است اما غیر ممکن نیست. بازرگانان، صاحبان تجارت و شرکت‌های فناوری که کارت بازرگانی دریافت کرده‌اند به خوبی می‌دانند که ترکیب حاکم و لیست فعلی چگونه عملکردی داشته‌اند. بنابراین اگر قصد مشارکت در انتخابات داشته باشند نیک می‌دانند که باید به کدام سو انتخاب خود را انجام دهند. بافت سنتی اتاقهای شهرستان تغییر نکرده ولی باید در همین فرصت تغییرات را شروع کنیم. برای انجام هر کاری یک نقطه شروع نیاز است.

آنان که اکنون در نقش بخش خصوصی شناخته می‌شوند واقعاً بخش خصوصی نیستند. در واقع، مشکلات آنها را ندارند. منظور بخش خصوصی واقعی است که پس از گذشت بیش از ده سال از تصویب قانون «بهبود مستمر محیط کسب‌وکار» که در صد کمی از آن اجرا شده است، همچنان در گیر مشکلات ریز و درشت محیط کار هستند. فکری هم به حال بهبود وضعیت تجارت و دغدغه‌های آنان نمی‌شود. من در صورت ورود به اتاق بازرگانی به واسطه سابقه تشکلی که دارم بیشتر به سمت رفع این مسائل گام خواهیم برداشت و تلاش می‌کنم اتاق بازرگانی را به محلی برای فعالان اقتصادی بخش خصوصی واقعی شود.

اصلاح ساختار؛ زمان بر اما ضروری

در همان قانون اشاره شده که اتاق‌ها برای انسجام تشکل‌ها هستند و بخش دولتی باید به آنها توجه کند؛ در ده سال اخیر این اتفاق عملاً نیفتاده و چون اقتصاد در دست دولت است هر کار که خودش خواسته کرده و هر چقدر هم که بخش خصوصی با صدای تقریباً پایین خود اخطار داده به آن توجهی نشده و به همین جهت نقش بخش خصوصی در اقتصاد، کم‌رنگ است.

به این سبب هر اتفاقی که در اقتصاد می‌افتد بخش خصوصی آسیب می‌بیند و زمانی که می‌بیند پارلمان ویژه تشکل‌ها تأثیر چندانی در اقتصاد ندارد انگیزه اش برای اینکه به سراغ تشکل‌ها برود کم می‌شود ولی عقیده ما این است که اصلاح یک ساختار، زمانبر است و ما اگر این کار را رها کنیم اوضاع بدتر می‌شود بنابراین، ما باید مقاومت و اصرار کنیم و این چیزی است که باید توسط بخش خصوصی درک شود و نباید به عقب برگردیم بلکه لازم است با قدرت دنبال این موضوعات باشیم.

۹

کارت عضویت ۱۴۲۹ عضو، طی دو سال اخیر صادر شده است. ۵۵۶ کارت در سال ۱۴۰۰ و ۸۷۳ کارت در سال ۱۴۰۱. این یعنی رشد ۶۲ درصدی تعداد اعضاء طی ۲ سال اخیر از ۲۳۰۷ به ۳۷۳۷ عضو. همچنین آمار صدور کارت‌های عضویت طی چند ماه اخیر قابل توجه است و از صدور بیش از ۶۴۷ کارت جدید، طی ماه‌های اخیر حکایت دارد.

اگرچه ممکن است برخی قوانین و ساز و کارها، دلیل این افزایش آمار تعداد کارت‌های عضویت باشد، اما شفاف‌سازی لازم در این خصوص برای رفع هر گونه ابهام و شائبه ضروری است.

۱۰

۵۶۹ عضو از مجموع ۳۷۳۶ عضو اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان را بانوان تشکیل می‌دهند (۵۶۹ عضو بانوان و ۳۱۶۷ عضو آقایان؛ این یعنی سهم ۱۵ درصدی بانوان فعال اقتصادی در بین اعضاء و مسئولیت همه ما برای دادن سهم به‌حق آنها در جمع هیات نمایندگان.

۷

وضعیت کارت‌ها:

- ۳۶۹۷ کارت تأیید شده
- ۲۶ کارت تعلیقی
- ۱۰ کارت غیرفعال
- یک کارت ابطال شده
- ۲ کارت ابطال شده به درخواست متقاضی

۸

تاریخ انقضاء کارت‌ها:

- انقضاء در ۱۴۰۱؛ تعداد ۳۸۱ کارت، معادل ۱۰ درصد
- انقضاء در ۱۴۰۲؛ تعداد ۱۳۵۲ کارت، معادل ۳۶ درصد
- انقضاء در ۱۴۰۳؛ تعداد ۵۰۱ کارت، معادل ۱۳ درصد
- انقضاء در ۱۴۰۴؛ تعداد ۵۰۹ کارت، معادل ۱۴ درصد
- انقضاء در ۱۴۰۵؛ تعداد ۳۴۰ کارت، معادل ۹ درصد
- انقضاء در ۱۴۰۶؛ تعداد ۶۵۳ کارت، معادل ۱۸ درصد

۴

۲۶۲۳ عضو اتاق، اشخاص حقوقی و ۱۱۱۳ عضو، اشخاص حقیقی هستند؛ به نسبت ۷۰ به ۳۰.

۵

تفکیک تعداد اعضاء در هر رسته:

- بازرگانی: ۲۳۴۸ عضو - ۶۳ درصد
- صنعت: ۱۲۱۴ عضو - ۳۲ درصد
- کشاورزی: ۱۱۰ عضو - ۳ درصد
- معدن: ۶۲ عضو - ۲ درصد
- رسته فعالیت ۲ عضو نامشخص است.

۶

با وجود نیاز مبرم کشور به توسعه فعالیت‌های دانش بنیان و همچنین توانمندی‌های گسترده استان در این عرصه، در حال حاضر فقط ۱۱۶ شرکت از ۳۳۸ شرکت دانش بنیان خراسان رضوی، عضو اتاق بازرگانی استان هستند. به عبارتی دیگر ۶۶ درصد شرکت‌های دانش بنیان استان، عضو اتاق بازرگانی استان نیستند! این موضوع سبب شده تنها ۳ درصد از تعداد اعضاء اتاق، از جمع دانش بنیان‌ها باشند.

۱

از ۵۷ هزار و ۶۲۹ عضو دارای کارت بازرگانی و عضویت اتاق ایران، اتاق تهران با ۴۹ درصد، بیشترین تعداد را به خود اختصاص داده و پس از آن، مشهد و اصفهان با ۶.۳ و ۴.۹ درصد، رتبه‌های دوم و سوم را دارند.

۲

در کل اتاق‌های بازرگانی کشور، از حیث اعضاء دارای کارت عضویت، تهران با ۶۶ درصد اول و مشهد با ۶.۹ درصد دوم است اما از نظر تعداد اعضاء بر حسب کارت بازرگانی، پس از تهران با ۳۹.۵ درصد، اصفهان با ۶.۷ درصد در رتبه دوم و مشهد با ۵.۹ درصد در جایگاه سوم قرار دارد.

۳

تعداد کل اعضاء اتاق خراسان رضوی به استناد آمار کارت‌های صادر شده، ۳۷۳۶ عضو است؛ ۱۳۶۳ عضو تولیدی - ۵۱ درصد ۱۹۰۱ عضو غیرتولیدی - ۳۶ درصد وضعیت تولیدی یا غیرتولیدی بودن ۴۷۲ عضو (۱۳ درصد از کل اعضاء)، نامشخص است.

هستیم و در اختیار داشتن آن را، حق همه اعضاء و نامزدهای انتخابات می‌دانیم.

به امید آن که اتاق بازرگانی، خانه‌ای متشکل از متخصصان منتخب اعضا، باشد و آنها متعهدانه اهداف مشترک را دنبال کنند و پیشگامان تحول باشند.

نکته: با توجه به اینکه آمارها و مستندات رسمی این حوزه از سوی اتاق در اختیار ما گذاشته نشد، لاجرم محتوای ارائه شده مبتنی بر آمارهای موجود بوده و تحلیل‌ها نیز روی همین داده‌های اطلاعاتی انجام شده است؛ به همین دلیل امکان خطا در آن وجود دارد. ماهمچنان مشتاق دریافت داده‌های اطلاعاتی و رعایت اصل شفاف